
Uryddig introduksjon i akuttmedisin

ANMELDELSER

JØRN E. RASMUSSEN

Seksjonsoverlege, Avdeling for ortopedi og akuttmottak
Drammen sykehus

Dan Brun Petersen, Torben Callesen, Christian Backer Mogensen et al. , red.

Den akutte patient

4. utg. 661 s, tab, ill. København: Munksgaard, 2019. Pris DKK 775

ISBN 978-87-628-1894-1

Den akutte patient er 4. utgave av en bok beregnet på utdanningskandidater i akuttmedisin. Forfatterne ønsker her å løfte seg opp fra tradisjonelle anesthesiologiske/traumatologiske metodebøker til en lærebok for bredspesialiteten akuttmedisin.

Nytt i denne utgaven er oppdeling i hovedavsnitt, noen nye kapitler og utvidelse av enkelte kapitler. I starten har boken et kapittel som gir leseren en fin situasjonsforståelse av akuttmottakets hverdag ved å sortere hva som er vesentlig når den akutte pasienten ankommer.

I bokens første avsnitt omtales hjertestans og en systematisk gjennomgang av den kritisk syke pasienten etter ABCDE-prinsippene. Boken gjør et godt arbeid med å lage en tidsakse for hva som er viktig å gjøre de første 5 minutter, 30 minutter og 4 timer etter at pasienten har ankommet. Dette går tidvis igjen utover i boken. Hvert kapittel er også tildelt et kort kasus for å inspirere leseren.

Oppbyggingen av boken er dessverre usystematisk og rotete. Kapitlene er ikke velegnet for en metodebok og er altfor lite utfyllende til det formålet. Til behandling av lungeødem anbefales på et sted 40–80 mg furosemid etterfulgt av nitroglyserin og β -agonist, mens en mer adekvat behandling er beskrevet tidligere. Til behandling av blødningssjokk gis det anbefalinger om å starte med 500–1 000 ml klare væsker inntil man kan gi blod. Dette må man i virkeligheten så langt som mulig unngå, og i stedet sørge for å ha blodprodukter tilgjengelig i akuttmottaket når pasienten ankommer. Hypotermiforebygging ved traumer og spesielt ved blødningssjokk er det lagt for lite vekt på, og jeg savner også at stans av store blødninger som tiltak kommer tidligere enn boken anbefaler.

Gjennomgående kommer ikke ultralyd tidlig nok inn i diagnostisk sløyfe og kunne fått et større fokus i boken. Det finnes riktignok et fint kapittel om radiologiske undersøkelser, også ultralyd, men arbeidsalgoritmene i kapitlene ser ikke ut til å være i tiden når det gjelder bruk av ultralyd i akuttmottak.

Boken egner seg kanskje som en introduksjonsbok for de som er nysgjerrige på faget, men boken er for usystematisk oppbygget, uryddig og for overfladisk til å kunne være en lærebok. Jeg vil heller anbefale mine kolleger å kjøpe en lærebok fra et land som har hatt etablert spesialitet i akuttmedisin en stund.

Publisert: 16. mars 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0828

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 9. juli 2026.